

Wykres 41. Dzieci (do 16 roku życia) zaliczone do osób niepełnosprawnych z uwzględnieniem przyczyny niepełnosprawności, wieku

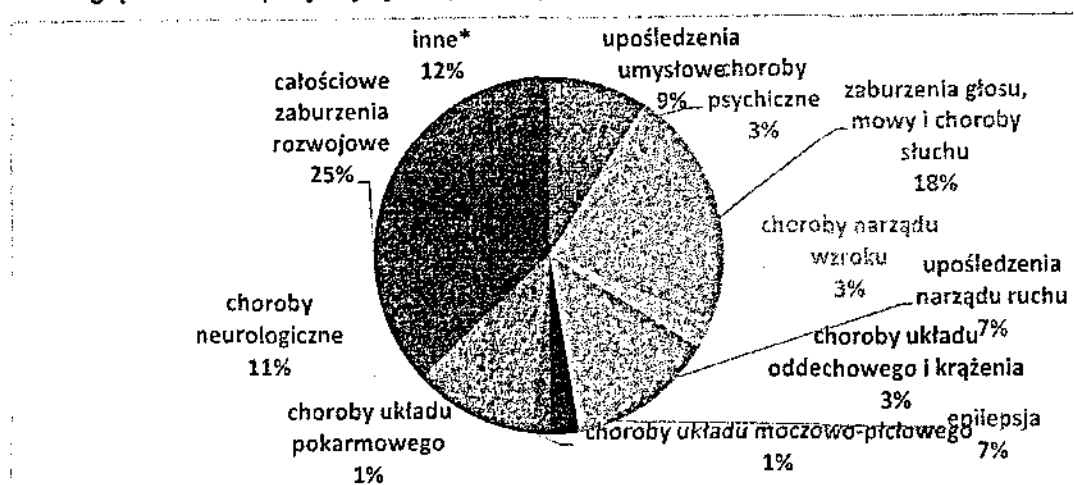

Tabela 56. Dzieci (do 16 roku życia) zaliczone do osób niepełnosprawnych z uwzględnieniem przyczyny niepełnosprawności, wieku z uwzględnieniem przyczyny niepełnosprawności, wieku oraz płci

okres	Przyczyna niepełnosprawności	Ogółem	Wiek			Płeć	
			do 3 lat	4-7 lat	8-16 lat	K	M
2020 - III kwartał 2023	upośledzenia umysłowe	34	0	1	33	12	22
	choroby psychiczne	12	0	2	10	9	3
	zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	68	22	26	20	23	45
	choroby narządu wzroku	10	1	5	4	3	7
	upośledzenia narządu ruchu	24	9	4	11	16	8
	epilepsja	26	2	9	15	9	17
	choroby układu oddechowego i krążenia	10	5	2	3	5	5
	choroby układu pokarmowego	2	2	0	0	0	2
	choroby układu moczowo-płciowego	4	2	0	2	2	2
	choroby neurologiczne	42	14	14	14	13	29
	całościowe zaburzenia rozwojowe	91	21	31	39	18	73
	inne*	45	13	10	22	28	17
	Razem	368	91	104	173	138	230

Wśród zadań jednostek pomocy społecznej jest tworzenie form opieki i wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Przez zaburzenie psychiczne należy definiować zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych - ICD-10 oraz ustawą z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia

psychicznego. Zgodnie z ww. ustawą pojęcie osoby z zaburzeniami psychicznymi, odnosi się to do osoby:

- a) chorej psychicznie (wykazującej zaburzenia psychiatryczne),
- b) upośledzonej umysłowo,
- c) wykazującej inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

W jednym jak dotąd zrealizowanym w Polsce w ostatnich latach kompleksowym badaniu epidemiologicznym EZOP przeprowadzonym na reprezentatywnej próbie osób w wieku 18 – 64 lata stwierdzono występowanie co najmniej jednego zaburzenia psychicznego w ciągu całego okresu życia u 23,4% badanych. Można szacować, że w Polsce grupa ta liczy około 6 milionów osób. Co czwarta z nich doświadcza więcej niż jednego zaburzenia, a co dwudziesta piąta trzech i więcej. Ta ostatnia grupa liczy w Polsce około ćwierć miliona osób. Częstość występowania poszczególnych zaburzeń jest zróżnicowana. U około 10% badanych stwierdzono zaburzenia lękowe, u 3,5% nastroju (w tym u 3% depresję). Dużą grupę stanowią osoby z zaburzeniami psychicznymi związanymi z używaniem substancji psychoaktywnych (12,8%), szczególnie alkoholu. Stwierdzono również wzrost zagrożeń związanych z zamachami samobójczymi: szacuje się, że co najmniej 0,7% badanych ma za sobą próbę samobójczą. Liczebność tej grupy można szacować w Polsce na 189 tysięcy osób. Należy również zaznaczyć wyjątkowo niekorzystny wpływ na stan zdrowia psychicznego mieszkańców pandemia SARS-Cov-2.

Na podstawie wyników uzyskanych w badaniu EZOP można również określić odsetek mieszkańców Mazowsza doświadczających zaburzeń psychicznych przynajmniej jeden raz w życiu na 21,4%. Należy ponadto podkreślić, że dostępne obecnie dane wskazują na globalny niedostateczny dostęp do opieki psychiatrycznej.¹⁶¹ Tylko kilkanaście procent osób, w których życiu pojawiły się zaburzenia psychiczne, korzystało z pomocy psychiatrycznej lub psychologicznej. Wynika to nie tylko ze słabej dostępności takiej pomocy, ale także z powodu stygmatyzujących uprzedzeń wobec osób z zaburzeniami psychicznymi. Z badań wynika, że aż ponad połowa Polaków nie akceptuje osób z zaburzeniami psychicznymi w swoim środowisku i niechętnie widzi placówki opieki psychiatrycznej w pobliżu swojego miejsca zamieszkania. Tymczasem, jak dowodzą badania kompleksowe i efektywne zapewnianie oparcia odbywa się więc przede wszystkim dzięki programom opartym na społecznościach lokalnych. Wykazano to w badaniach, w których porównywano skuteczność środowiskowego programu wsparcia opartego na społeczności lokalnej i programu terapii zajęciowej.¹⁶²

Po okresie pandemii szczególną uwagę zwracają uwagę zaburzenia psychiczne dzieci i młodzieży. Zaburzenia rozwoju psychicznego dotyczą ponad 400 tys. najmłodszych dzieci (do 6 r.ż. eksperci apelują o działania na rzecz

¹⁶¹ MCPS, Diagnoza systemu pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie województwa mazowieckiego https://mcps.com.pl/wp-content/uploads/2023/01/diagnoza_zaburzenia_psychiczne.pdf

¹⁶² tamże

podniesienia kompetencji wychowawczych rodziców oraz wzmocnienia wsparcia instytucjonalnego, w tym zapewnienia miejsca w przedszkolach, zwłaszcza na wsi. Doświadczenia zaburzeń psychicznych ma za sobą co 8. dziecko w wieku 7–17 lat. Tymczasem dostępność do psychiatrów dziecięcych jest bardzo mała, a szczególnie w ramach ubezpieczenia zdrowotnego. Przekłada się to na ponad pół miliona dzieci i młodzieży dotkniętych zaburzeniami, szczególnie dzieci z rodzin objętych pomocą społeczną, wśród których cierpi na nie ponad 20%.¹⁶³ Od kilku lat opracowywany jest Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego i kolejne aktualizacje przynoszą poprawę sytuacji. Na przykład w Sierpcu od kilku lat działa ośrodek środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży - I poziom referencyjny Poradnia psychologiczna EZRA UKSW, a czasie opracowywania Strategii w wykazie NFZ pojawiły się informacje o powstaniu Centrum zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży - II poziom referencyjny Poradni i oddziału dziennego.¹⁶⁴

Problematykę zaburzeń psychicznych zauważyli ankietowani pytani o skalę problemów społecznych występujących w powiecie. Prawie 70 odpowiedzi wskazało, że ten problem ma nasilenie wysokie i średnie¹⁶⁵. Wyżej umieszczone dane pokazują, że rośnie liczba orzeczeń wydanych z powodu chorób psychicznych.

Na terenie powiatu funkcjonuje jeden Środowiskowy Dom Samopomocy w Ostrowach prowadzony przez Gminę Gozdowo w ramach zadań zleconych przez administrację rządową. Dom jest dla 29 osób przewlekle psychicznie chorych i dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Działania na rzecz osób z niepełnosprawnością prowadzone przez Powiat na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób z niepełnosprawnością są w większości finansowane przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Poniżej przedstawiono limity przyznawanych środków oraz podział tych środków na zdania przez Radę Powiatu.

W opracowanych danych zwraca uwagę różnica w liczbie wniosków złożonych i rozpatrzonych pozytywnie – tych drugich jest dużo mniej, praktycznie w każdym zadaniu. Może to wskazywać na niewystarczający stopień zaspokajania potrzeb ze środków PFRON. Zawraca również uwagę brak finansowania zadań z rehabilitacji zawodowej. Na dzień dzisiejszy Powiat współfinansuje tylko funkcjonowanie warsztatu terapii zajęciowej (zgodnie z przepisami WTZ w 90 proc. finansowane są z PFRON, a co najmniej w 10 proc. z samorządów).

¹⁶³ Kompleksowe badanie stanu zdrowia psychicznego społeczeństwa i jego uwarunkowań (EZOP II) <https://ezop.edu.pl/>

¹⁶⁴ NFZ, <https://www.nfz.gov.pl/dla-pacjenta/informacje-o-swadczeniach/ochrony-zdrowia-psychicznego-dzieci-i-mlodziezy/> data dostępu 18.12.2023r.

¹⁶⁵ PCPR Sierpc badanie własne 2023r.

Tabela 57. Środki PFRON (w zł) na realizację zadań rehabilitacji zawodowej i społecznej¹⁶⁶

	2019	2020	2021	2022
zadania z zakresu rehabilitacji społecznej				
dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych				
wnioski złożone	239	149	282	151
wnioski z przyznaniem dofinansowaniem	172	0	128	102
w tym dzieci	18	0	10	10
przyznane dofinansowania w zł	210.356	0	177.746	153.388
dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze				
wnioski złożone	419	375	342	415
wnioski z przyznaniem dofinansowaniem	380	358	320	242
w tym dzieci	37	34	23	26
przyznane dofinansowania w zł	362.822	391.163	499.845	600.317
dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych				
wnioski złożone	49	56	83	47
wnioski z przyznaniem dofinansowaniem	19	40	54	33
w tym dzieci	3	10	6	6
przyznane dofinansowania w zł	57.683	196.885	191.464	136.464
zmiana samodzielnego lokalu mieszkalnego	0	0	0	0
dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób z niepełnosprawnością	0	0	0	0
usługi tłumacza migowego lub tłumacza - przewodnika	0	0	0	0
zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej				
dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej				
wnioski złożone	0	1	0	1
wnioski z przyznaniem dofinansowaniem	0	1	0	1
przyznane dofinansowania w zł	0	650.880	wypłacono 488.160 167	776.880
przyznawanie osobom niepełnosprawnym środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej				
wnioski złożone	1	0	0	0

¹⁶⁶ PCPR Sierpc, dane własne

¹⁶⁷ Pozyskano również 450.000zł na utworzenie WVTZ z programu PFRON „wyrównywanie różnic między regionami”

wnioski z przyznanym dofinansowaniem	40.000	0	0	0
refundacja kosztów wyposażenia stanowiska pracy	0	0	0	0
refundacja kosztów wynagrodzenia	0	0	0	0

Powiat od wielu lat realizuje również program „Aktywny samorząd”. Realizowana jest pomoc finansowa w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, osoby z dysfunkcją narządu ruchu, uzyskaniu prawa jazdy, osoby z dysfunkcją narządu ruchu, pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego dla osób, z dysfunkcją narządu wzroku, obu rąk lub z dysfunkcją narządu słuchu, pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego, w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne. Realizowane są również wsparcia zmierzające do aktywizacji zawodowej osób z orzeczeniami o niepełnosprawności. Jednym z nich jest pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (możliwość dofinansowania kosztów opieki, przedszkola, itp.). Bardzo znacząca jest pomoc w zdobyciu wyższego wykształcenia przez osoby z niepełnosprawnością. Udzielane dofinansowania pozwalają na sfinansowanie kosztów czesnego oraz kosztów pobytu w ośrodkach akademickich.

Tabela 58. Pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym

MODUŁ II pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym ¹⁶⁸				
	2019	2020	2021	2022
wnioski złożone	17	16	22	24
wnioski złożone na kwotę	64491	73266	106633	128544
wnioski z przyznanym dofinansowaniem	15	16	22	23
środki finansowe przyznane	44911	52726	86430	92947

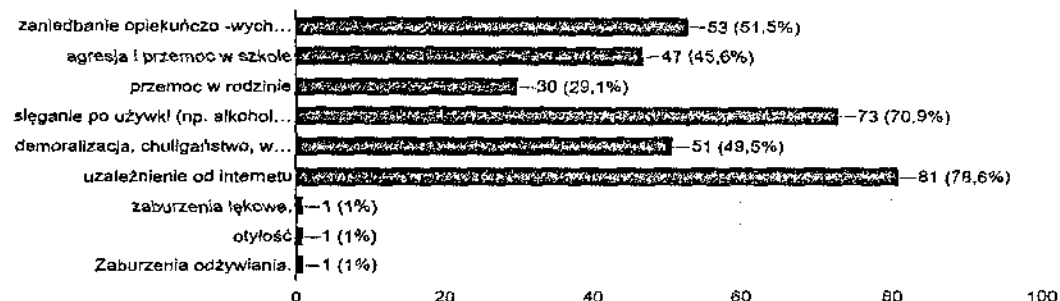
W celu rozwoju sektora usług nad osobami niesamodzielnymi w powiecie Powiatowe Centrum podjęło się realizacji programów rządowych: Opieka wytchnieniowa i Asystent osoby z niepełnosprawnej. Zaznaczyć należy, że tego typu usługi mogą również realizować gminy, zwiększając w ten sposób dostępność usług opiekuńczych dla swoich mieszkańców. Jak dotąd do programów przystąpiły tylko Gmina Miasto Sierpc i Gmina Rościszewo. Szansą na wypełnienie luki w systemie opieki środowiskowej na terenie powiatu są zmiany prawne (w ustawie o pomocy społecznej) pozwalające rozszerzać działalność domu pomocy społecznej o świadczenie usług pobytu krótkoterminowego).

¹⁶⁸ PCPR Sierpc, dane własne

zasadność prowadzenia działań edukacyjnych wobec rodziców, zwiększających umiejętności wychowawcze.

Wykres 42. Główne problemy wychowawcze

Jakie negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży dostrzec można najczęściej na terenie powiatu sierpeckiego? (można zaznaczyć kilka odpowiedzi)
103 odpowiedzi

Wiedza na temat czynników chroniących, czynników ryzyka i ich interakcji stanowi podstawę dla rozwijania skutecznych metod ograniczania zachowań ryzykownych w okresie dojrzewania. Picie alkoholu, palenie papierosów i używanie narkotyków przez młodych ludzi rzutuje niekorzystnie na ich stan zdrowia i bezpieczeństwo. Dużym problemem społecznym są zachowania agresywne i niezgodne z prawem (wykroczenia) młodzieży szkolnej. Te ryzykowne zachowania często występują w parze z problemami szkolnymi – wagarami, brakiem postępów w nauce – ograniczając możliwość uzyskania odpowiedniego wykształcenia.

Uzależnienie od narkotyków wśród dzieci i młodzieży stanowi coraz częstsze zjawisko. Wpływa na to nie tylko łatwa dostępność środków narkotycznych, ale również kultura „brania”. Środki odurzające są bowiem sposobem spędzania wolnego czasu wielu młodych ludzi. Narkotyki są dostępne w różnych formach, co nasila ekscytację nieletnich i chęć eksperymentowania z nieznanymi dotąd substancjami. Należy zatem wskazać, że niezależnie od rodzaju zażywanych narkotyków – twardych czy miękkich – substancje w nich zawarte mają negatywny wpływ na rozwój i organizm młodych ludzi.¹⁷³

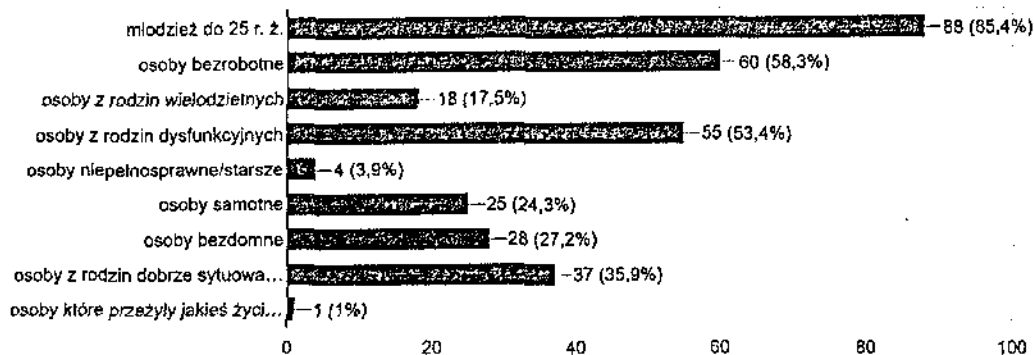
To właśnie młodzi ludzie zostali przez ankietowanych uznani za najbardziej narażonych na uzależnienia. Tymczasem na terenie powiatu działa tylko Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Sierpcu, która udziela świadczeń osobom uzależnionym od alkoholu i narkotyków (uzależnienie mieszane), ale tylko osobom dorosłym.

¹⁷³ Ośrodek NZOZ Leczenie Uzależnień i Detoks Warszawa Dlaczego Dzieci i Młodzież Sięgają Po Narkotyki? [https://medjol.pl/warto-wiedziec/narkomania/dlaczego-dzieci-i-młodziez-siegaja-po-narkotyki](https://medjol.pl/warto-wiedziec/narkomania/dlaczego-dzieci-i-mlodziez-siegaja-po-narkotyki)

Wykres 43 .Grupy społeczne zagrożone uzależnieniem¹⁷⁴

Jakie grupy osób wymienione poniżej są według Pana/i najbardziej zagrożone problemem uzależnień (proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi)

103 odpowiedzi

Przeciwdziałanie problemom w rodzinach to zadania dla jednostek pomocy społecznej w gminach i dla powiatów, organizujących pieczę zastępczą. Ośrodki pomocy społecznej w 12% przypadków udzieliły wsparcia rodzinom z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych.¹⁷⁵ Gminy zatrudniają asystentów, których zadaniem jest wspieranie rodzin w ich funkcjach wychowawczych (w gminach wiejskich po jednym asystencie na całą gminę, w mieście dwóch asystentów).

Tabela 60. Rodziny w powiecie współpracujące z asystentami rodzin¹⁷⁶

	2020r.	2021r.	2022r.
liczba rodzin objętych pomocą z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	258	295	272
liczba rodzin objętych pracą asystentów rodzin	92	105	107
liczba dzieci w rodzinach objętych pracą asystentów rodzin	221	254	266

Zaznaczyć należy, że w gminach raczej nie prowadzi się innych form wspierania rodzin, przewidzianych ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ośrodki nie realizują zadań: mediacji dla mieszkańców, organizowania spotkań rodzin, grup wsparcia, grup samopomocowe, zajęć, warsztatów, szkoleń w zakresie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych, prowadzenia rodzin wspierających.

¹⁷⁴ PCPR Sierpc, badanie własne 2023r.

¹⁷⁵ GUS, BDL, kategoria ochrona zdrowia, opieka społeczna i świadczenia na rzecz rodziny grupa świadczenia z pomocy społecznej, data dostępu 07.12.2023r.

¹⁷⁶ Dane zebrane PCPR Sierpc 2023r.

W mieście Sierpc prowadzone są warsztaty dla osób doznających przemocy domowej oraz grupa wsparcia dla osób doznających przemocy domowej. W gminach wiejskich działają punkty nieodpłatnej pomocy prawnej.

Tabela 61. Realizowane formy wspierania rodzin w ośrodkach pomocy społecznej na terenie powiatu w 2022r.

terapię dla rodzin	Gmina Rościszewo Psychoterapeuta 2 x w miesiącu po 3 godziny
poradnictwo specjalistyczne prowadzone na terenie gminy	Gmina Gozdowo psycholog 2 x w miesiącu po 2 godziny; Miasto Sierpc prawnik, 2 x w tygodniu po 2 godziny, psycholog – 1 x w tygodniu po 2 godziny, pedagog 1 x w tygodniu 1 godzina
placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży	1 placówka- Miasto Sierpc, 17 dzieci uczęszczających

W 2022r. utworzono Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej (w ramach struktury organizacyjnej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu). W skład Ośrodka wchodzi mieszkanie interwencyjne. Powiat Sierpecki zabezpiecza dla mieszkańców powiatu miejsca w Domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży w Skępem (na podstawie porozumienia zawartego z Powiatem Lipnowskim w sprawie powierzenia realizacji zadania polegającego na prowadzeniu domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży).

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie prowadzi usługi poradnictwa specjalistycznego: psychologicznego i prawnego.

Tabela 62. Korzystający z poradnictwa specjalistycznego ¹⁷⁷

Rodzaj poradnictwa	Liczba osób, które skorzystały z poradnictwa specjalistycznego	
	Rok 2022	Rok 2023 na dzień 31.10.2023r.
prawne	83 z czego: Miasto Sierpc – 48, Sierpc – 15, Gozdowo – 6, Mochowo -4, Rościszewo – 3, Szczutowo -1, Zawidz -6	58 z czego: Miasto Sierpc – 25, Sierpc – 11, Gozdowo – 8, Mochowo – 3, Rościszewo – 3, Szczutowo – 2, Zawidz 5, z poza powiatu 1
socjalne	1 z Miasta Sierpc	-
psychologiczne	31 z czego: Miasto Sierpc - 13, Sierpc – 3, Gozdowo – 1, Mochowo – 8, Zawidz -6	20 z czego: Miasto Sierpc – 10, Sierpc – 3, Rościszewo – 2, Szczutowo – 2, Zawidz -1, z poza powiatu -2
	25 z czego: Miasto Sierpc – 10, Sierpc – 2, Gozdowo – 2, Mochowo -4, Rościszewo -4, Szczutowo -1, Zawidz -2	34 z czego: Miasto Sierpc -19, Sierpc -2, Gozdowo -2, Mochowo -2, Rościszewo -4, Szczutowo -2, Zawidz 1, z poza powiatu 2

¹⁷⁷ PCPR Sierpc, dane własne 2023r.

Zadania i diagnozę sytuacji w pieczy zastępczej zamieszcza się w Powiatowym programie rozwoju pieczy zastępczej. Cyklicznie wskazuje się tam m.in. na brak na terenie powiatu kandydatów na rodziców zastępczych. Na terenie powiatu na dzień 31.12.2022r. nie funkcjonowała żadna rodzina zastępcza zawodowa. Jest to ogromny problem dla Powiatu. Nie ma możliwości zabezpieczenia dzieci w sytuacji kryzysu w rodzinie.

Na koniec 2022r. na terenie powiatu funkcjonowała jedna placówka opiekuńczo-wychowawcza oraz funkcjonowało 46 rodzin zastępczych, w rodzinach przebywało 50 dzieci:

- 29 rodzin spokrewnionych z dzieckiem (przebywało w nich 33 dzieci)
- 17 rodzin niezawodowych (przebywało w nich 17 dzieci).

W Powiatowym Domu Dzieci w Szczutowie może przebywać 14 wychowanków, co nie zabezpiecza potrzeb powiatu. W ciągu 2023 roku Powiat zwracał się dwukrotnie o pozwolenie przyjęcia dzieci ponad obowiązujący limit, w roku ubiegłym czterokrotnie łącznie dla siódemki dzieci. Dzieci umieszczane są również w placówkach na terenie innych powiatów: w ciągu roku 2023r. w innych powiatach przebywało 13 dzieci.

Tabela 63. Funkcjonowanie placówki opiekuńczo - wychowawczej¹⁷⁸

	2020r.	2021r.	2022r.
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia)	12	11	12
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w zł)	803 312	947 910	1 012 476

Dzieci, wobec których sąd rodzinny wydał postanowienie o umieszczeniu w placówkach opiekuńczo - wychowawczych są umieszczane w miarę możliwości na terenie powiatu. Gdy nie ma miejsc w Powiatowym Domu Dzieci w Szczutowie i rodzinach zastępczych na terenie powiatu szukane są możliwości na terenie innych powiatów. Na koniec 2022r. w innych powiatach przebywało 14 dzieci w rodzinach zastępczych i 13 dzieci w placówkach.

Do zadań Powiatu należy również opieka nad usamodzielniającymi się wychowankami pieczy zastępczej i instytucji opiekuńczo – wychowawczych działających na podstawie ustawy o pomocy społecznej. Oznacza to wspieranie procesu usamodzielnienia, pracę socjalną, umożliwienie pobytu w mieszkaniach chronionych. Powiat realizuje również wypłaty pomocy finansowej na: usamodzielnienie, zagospodarowanie i kontynuowanie nauki. W ciągu trzech lat dla pełnoletnich osób opuszczających instytucje o których mowa w art. 88 ust.1 ustawy o pomocy społecznej wypłacono tylko jedno świadczenie na zagospodarowanie Wychowankowie młodzieżowych o środków – wychowawczych, zakładów poprawczych rzadko zgłaszają się do urzędu, rzadko kontynuują a naukę.

¹⁷⁸ Ocena zasobów społecznych, data dostępu 07.12.2023 dane na dzień 31.12. danego roku

Większą aktywność wykazują wychowankowie pieczy zastępczej (rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych).

Tabela 64. Pomoc finansowa dla pełnoletnich osób opuszczających pieczę zastępczą¹⁷⁹

	2020	2021	2022
pomoc pieniężna na usamodzielnienie			
liczba osób	8	7	6
kwota świadczeń w złotych	48 574	43 971	27 253
pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki			
liczba osób	32	31	34
kwota świadczeń w złotych	118 765	157 526	160 341
pomoc pieniężna na zagospodarowanie			
liczba osób	7	6	4
kwota świadczeń w złotych	11 039	9 934	7 041

¹⁷⁹ PCPR Sierpc, dane własne 2023r.

osób starszych generują znaczne koszty. Wiadomo, że osoby starsze przeciętnie cierpią na ogół na więcej chorób przewlekłych. Choroby w poważnym stopniu utrudniają samodzielne zaspokajanie potrzeb i zwiększają zapotrzebowanie na pomoc ze strony rodziny, innych osób czy pomocy społecznej. Tymczasem, jak wskazano w części dotyczącej infrastruktury opieki zdrowotnej, na terenie powiatu nie ma opieki geriatry. Podczas badania ankietowego zapytano o problemy osób starszych i trudności w dostępie do opieki zdrowotnej były wymieniane bardzo często (ponad 60% wskazań).

Powiaty czekają zmiany w zakresie organizacji usług zdrowotnych, m.in. w związku z wejściem w życie ustawy o szczególnej opiece geriatrycznej. Jej przepisy określają organizację i zasady funkcjonowania szczególnych form geriatrycznej opieki zdrowotnej nad osobami, które ukończyły 75. rok życia. W planach jest stworzenie systemu kompleksowej opieki nad osobami w podeszłym wieku, w tym utworzenie w kraju ponad 300 „Centrów zdrowia 75+”, czyli specjalistycznych placówek z kompleksowym podejściem do diagnozowania i leczenia najstarszych pacjentów. Ustawa zakłada także zwiększenie liczby szpitalnych oddziałów geriatrycznych. Zadania te będą finansowane przez powiaty i dofinansowane z Funduszu Medycznego.

Osoby starsze korzystają najczęściej ze świadczeń opieki długoterminowej czy świadczeń opiekuńczych i pielęgnacyjnych (szczególnie z podgrupy „czwartego wieku”). Świadczenia te udzielane są przeważnie w miejscu zamieszkania. Odsetek osób starszych objętych usługami opiekuńczymi w skali kraju rośnie. Jednak jak wynika z kontroli NIK w roku 2018 bardzo dużo gmin nie realizuje tego zadania¹⁸⁵ i to pomimo, że usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania są aż czterokrotnie tańsze od usług stacjonarnych, przez co dają możliwość objęcia nimi większej liczby osób potrzebujących, nie są też ograniczone możliwościami lokalowymi samorządów w placówkach stacjonarnych. Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, według definicji ustawowej, to świadczenia niepieniężne obejmujące: pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację i w miarę możliwości kontakty z otoczeniem. Usługi kierowane są do osób samotnych, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione, mogą być również przyznane osobie, która wymaga pomocy, a jej bliscy nie są w stanie takiej pomocy zapewnić. Odpowiednio zorganizowane i wykonywane usługi opiekuńcze powinny umożliwić osobom starszym zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, z zachowaniem optymalnego poziomu ich samodzielności i aktywności a przez to zwiększyć szansę pozostania w środowisku zamieszkania i opóźnić moment, w którym może być konieczne zapewnienie stałej, całodobowej opieki instytucjonalnej. Jest to istotne wyzwanie, zarówno z perspektywy odbiorców usług, społeczności lokalnych, a także całego społeczeństwa. Realizacja usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania należy do

¹⁸⁵ Informacja o wynikach kontroli Usługi opiekuńcze Świadczone osobom starszym W miejscu zamieszkania <https://www.nik.gov.pl/plik/id,17440,vp,20012.pdf>

zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym, a decyzję o ich przyznaniu, zakresie i miejscu świadczenia podejmuje ośrodek pomocy społecznej.¹⁸⁶

Analiza gminnych strategii rozwiązywania problemów społecznych z terenu powiatu potwierdza, że gminy zauważają zwiększające się zapotrzebowanie na te usługi, np.: „Nie można nie zauważyć również problemu starzenia się społeczeństwa Gminy Gozdowo ze wszystkimi tego konsekwencjami takimi jak: wzrost zachorowalności tej grupy wiekowej, niepełnosprawność, ubóstwo i co za tym idzie utrudniony dostęp do dóbr ludzi starych, zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze itp.”¹⁸⁷ Jednak katalog form wspierania osób starszych na terenie gmin jest bardzo ubogi. Skala tych świadczeń (udzielanych zarówno przez OPS, i placówki ochrony zdrowia) dostosowana jest do możliwości świadczeniodawców, a nie do faktycznych potrzeb osób starszych. Potwierdzają to odpowiedzi podczas badania ankietowego, gdzie ponad 60% wskazało na ograniczony dostęp do usług opiekuńczych.¹⁸⁸

Środowisko osób starszych charakteryzuje się niską aktywnością społeczną. Dla przykładu udział osób, będących członkami kół, klubów lub sekcji seniora i Uniwersytetów trzeciego wieku w ogólnej liczbie ludności w wieku 60 lat i więcej wynosi dla powiatu 1%.¹⁸⁹ Większość form aktywności dla osób starszych ma charakter nieinstytucjonalny, środowiskowy (co jest zgodne z postulatami deinstytucjonalizacji). Funkcjonuje od wielu lat Uniwersytet trzeciego wieku w Sierpcu (z 126 słuchaczami w roku 2022r.), kilka organizacji pozarządowych w znacznym stopniu zrzeszających osoby starsze (np. Polski Związek Emerytów i Rencistów), lokalne Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej prowadzi kilka form aktywności adresowanej do osób starszych, funkcjonują zespoły artystyczne.

Powiatowa infrastruktura wsparcia osób starszych to i Dom Pomocy Społecznej w Szczutowie i Ośrodek wsparcia Dzienny Dom "Senior+" w Szczutowie. W Domu Pomocy Społecznej może mieszkać 86 osób przewlekłe somatycznie chorych i w podeszłym wieku. W ciągu roku 2022 w Domu przebywało 18 kobiet, 51 mężczyzn. Budynek, w którym mieści się Dom jest dwukondygnacyjny z poddaszem użytkowym. Budynek posiada jedną windę. Winda nie spełnia standardów dostępności, nie jest w pełni dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami wzroku, słuchu, ruchu, z racji wysłużenia wymaga częstych napraw. Budynek wymaga pełnego dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, głównie ruchowymi, wzrokowymi.

Na parterze zamieszkują osoby wymagające największego wsparcia, głównie leżące. Na piętrach zamieszkują osoby w dużym stopniu samodzielne, na drugim piętrze są pokoje jednoosobowe. Dom posiada 7 pokoi 15 jednoosobowych, 2 pokoje dwuosobowe i 25 pokoi trzyosobowych.

¹⁸⁶ tamże

¹⁸⁷ Strategia rozwiązywania problemów społecznych Gminy Gozdowo na lata 2018 - 2023
<https://uggozdowo.blp.org.pl/index/id/536>

¹⁸⁸ tamże

¹⁸⁹ GUS, BDL. Kategoria: KULTURA Grupa: działalność centrów, domów, ośrodków kultury, klubów i świetlic Podgrupa: Centra, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice

Tabela 65. Charakterystyka mieszkańców z podziałem na stopień samodzielności¹⁹⁰

poruszający się samodzielnie	25
poruszając się z asystą lub przy użyciu kuli, chodzika, itp.	12
poruszający się na wózkach inwalidzkich	27
liczba mieszkańców faktycznie nie opuszczających łóżek lub łóżka tylko w ramach rehabilitacji leżących	5

Od kilku lat odnotowuje się wolne miejsca w Domu Pomocy (gminy, do kompetencji których należy kierowanie mieszkańców, starają się jak najdłużej zabezpieczać potrzeby w środowisku, co jest tańszym rozwiązaniem i zgodne z zasadą deinstytucjonalizacji). Również w Szczutowie, w tym samym budynku co DPS, funkcjonuje Dzienny Dom "Senior+", do którego może uczęszczać 28 osób. Dzienna forma wsparcia od kilku lat cieszy się popularnością wśród mieszkańców powiatu.

Tabela 66. Funkcjonowanie Dziennego Domu Senior + w Szczutowie i Domu Pomocy Społecznej w Szczutowie¹⁹¹

	2020	2021	2022
Dzienny dom pomocy			
Liczba miejsc	20	28	28
Liczba osób korzystających	34	29	32
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia)	0	0	2
Kadra placówki - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	11	5	6
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówki (w zł)	183 815	273 893	366 133
Dom pomocy społecznej			
Liczba miejsc w placówce	70	86	86
Liczba osób korzystających	97	78	81
Liczba osób umieszczonych	75	63	64
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia)	0	0	0
Kadra placówki - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	55	54	51
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w zł)	3 842 427	3 908 0 24	4 668 149

¹⁹⁰ PCPR Sierpc, opracowanie danych pozyskanych z DPS Szczutowo

¹⁹¹ Ocena zasobów społecznych, data dostępu 07.12.2023 dane na dzień 31.12. danego roku
https://www.sierpc.starostwo.gov.pl/pliki/stsierpc/uchwala_nr_836.173.2023.pdf?20231214141254

Zmiany w funkcjonowaniu domów pomocy społecznej widać na terenie całego kraju – powszechne są wolne miejsca w placówkach. Jak nadmieniono wyżej, spowodowane jest to wysokimi kosztami utrzymania (za wysokimi zarówno dla osoby jak dla gminy kierującej). Jest to jednak również wynik wprowadzonego do polityki społecznej zalecenia deinstytucjonalizacji usług. Nastąpiło odwrócenie piramidy organizacji usług opieki długoterminowej: podstawę systemu stanowią ma opieka rodzinna (wspomagana opieką wychnieniową) i środowiskowa w miejscu zamieszkania. W miarę pogarszania się sytuacji życiowej osoby wspieranej następnym etapem mają być usługi w ośrodku wsparcia lub usługi mieszane – środowiskowe z okresowymi pobytami całodobowymi. Usługi stacjonarne (pobyt w domu pomocy społecznej) mają być ostatnim ogniwem wsparcia. Prowadząc stosunkowo duży dom pomocy społecznej warto więc pamiętać, że proces deinstytucjonalizacji nie oznacza likwidacji domów pomocy społecznej. Konieczne jest utrzymanie poziomu zasobów instytucji opieki całodobowej na poziomie niezbędnym i adekwatnym do liczby osób, których stan zdrowia i sytuacja rodzinna uniemożliwiają zapewnienie jej w środowisku zamieszkania.¹⁹² Aczkolwiek umieszczenie osoby w instytucji całodobowej powinno być ostatnim, najmniej pożądanym, ogniwem wsparcia. Zadaniem jest więc dostosowanie systemu opieki długoterminowej (u nas funkcjonowanie Domu Pomocy Społecznej w Szczutowie) do stale rosnących potrzeb związanych ze starzeniem się społeczeństwa, jego koordynacja wewnętrzna ale i koordynacja z systemem ochrony zdrowia.

¹⁹² Fundacja Libertatem „Nowa rola domu pomocy społecznej w obliczu deinstytucjonalizacji usług społecznych i zdrowotnych”
<https://fundacjalibertatem.pl/panel/dokpdf/>

IV. PODSUMOWANIE DIAGNOZY – MOCNE I SŁABE STRONY

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • dobra współpraca PCPR z Zarządem i Radą Powiatu i zaangażowanie władz Powiatu w rozwiązywanie problemów społecznych; • duża świadomość problemów społecznych; • poczucie przynależności lokalnej; • otwartość na nowe rozwiązania; • umiejętność zdobywania funduszy pozabudżetowych; • dobrze rozwinięty i funkcjonujący system informacyjny prowadzony przez PCPR; • korzystne położenie geograficzne Powiatu w centrum kraju, pomiędzy dużymi ośrodkami, • aktywizacja osób bezrobotnych w celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych i przekwalifikowania; • dobre rozpoznanie świadczeniobiorców w systemie pomocy społecznej; • organizowanie robót publicznych prac interwencyjnych, staży dla bezrobotnych do 25 roku życia i przygotowania zawodowego; • dobrze funkcjonujący system organizacyjny gminnych ośrodków pomocy społecznej; • wzrastające nakłady finansowe na świadczenia pomocy społecznej w gminach zarówno w zakresie zadań własnych, jak i zleconych; • podstawowa opieka zdrowotna w każdej gminie; 	<ul style="list-style-type: none"> • ujemny przyrost naturalny ludności w powiecie; • migracja zewnętrzna ludności w celach zarobkowych; • systematyczny spadek ludności w wieku przedprodukcyjnym i narastający proces starzenia się społeczeństwa; • słaby rozwój podmiotów gospodarczych w powiecie; • wysokie koszty prowadzenia działalności gospodarczej; • wysoka stopa bezrobocia i wysoki poziom bezrobocia rejestrowanego • duży udział kobiet w grupie bezrobotnych, szczególnie w wieku reprodukcyjnym i powyżej 50 lat, • niskie wykształcenie i kwalifikacje bezrobotnych, w szczególności osób z niepełnosprawnością; • brak ośrodków wsparcia dziennego w gminach, środowiskowych domów samopomocy, świetlic środowiskowych, socjoterapeutycznych i ognisk wychowawczych; • brak realizacji przez gminy zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dot. wspierania rodzin: warsztaty, rodziny wspierające, poradnictwo itd. • brak specjalistów zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej – psychologów, terapeutów, itp. • mała liczba wolnych miejsc pracy;

<ul style="list-style-type: none"> • szeroko rozwinięta w powiecie sieć szkół ponadpodstawowych i łatwa dostępność młodzieży do szkół, • działalność gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych; • funkcjonowanie na terenie powiatu domu pomocy społecznej; • funkcjonowanie na terenie powiatu placówki opiekuńczo - wychowawczej • szeroka współpraca domu pomocy społecznej z lokalnymi instytucjami i młodzieżą szkolną; • wykwalifikowana kadra w jednostkach pomocy społecznej; • aktywność i kreatywność PCPR; • funkcjonujące organizacje pozarządowe komunikujące się i współpracujące z instytucjami samorządowymi; • zagwarantowane dla mieszkańców powiatu usługi w zakresie poradnictwa specjalistycznego; • gotowość do rozwijania form rodzicielstwa zastępczego; • pełne zabezpieczenie finansowe na opiekę zastępczą; • skoordynowany system pomocy dziecku i rodzinie w powiecie i gminach; • prowadzenie przez Powiat mieszkań chronionych, • prowadzenie Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej • zabezpieczenie dla mieszkańców powiatu miejsc w Domu Samotnej Matki w Skępem 	<ul style="list-style-type: none"> • utrzymująca się bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów; • duża liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej, • niewystarczający dostęp do żłobków i przedszkoli • niewystarczający dostęp do lekarzy specjalistów (w tym geriatrów, psychiatrów), • niewystarczający dostęp do rehabilitacji medycznej • niewystarczający dostęp do długoterminowej opieki pielęgniarskiej w domu pacjenta • długotrwałe uzależnienie rodzin od pomocy społecznej – wyuczona bezradność i postawa roszczeniowa wobec pomocy społecznej; • rosnąca liczba osób i rodzin z problemem alkoholowym lub innym uzależnieniem, w tym wśród młodzieży, • występowanie zjawiska przemocy domowej; • duże potrzeby inwestycyjne w domu pomocy społecznej; • wolne miejsca w domu pomocy społecznej przeznaczonego dla osób starszych i przewlekle somatycznie chorych; • stosunkowo mała liczba organizacji pozarządowych w gminach działających w obszarze pomocy społecznej i na rzecz osób z niepełnosprawnością; • brak chętnych do podjęcia się roli rodziców zastępczych i prowadzenia placówek rodzinnych;
---	---

<ul style="list-style-type: none"> • dobra współpraca PCPR z ośrodkami pomocy społecznej i instytucjami wspierającymi rodzinę w zakresie opieki nad dzieckiem; • szkolenie rodzin zastępczych z terenu powiatu; • wszechstronne upowszechnianie informacji o możliwościach pomocy osobom niepełnosprawnym (radni, PCPR, ośrodki pomocy społecznej, media); • realizacja przez Powiat usług w ramach programów „Asystent osoby niepełnosprawnej” i „Opieka wytchnieniowa”; • zapewnienie sprawnego korzystania przez osoby niepełnosprawne ze środków PFRON (w tym także w ramach programu Aktywny samorząd, • powstanie na terenie powiatu warsztatu terapii zajęciowej • prowadzenie przez Gminę Gozdowo Środowiskowego Domu Samopomocy w Ostrowach dla osób z zaburzeniami psychicznymi • zapewnienie orzecznictwa o niepełnosprawności dla mieszkańców powiatu; • dostępność osób z niepełnosprawnością do Starostwa Powiatowego i powiatowych jednostek organizacyjnych; 	<ul style="list-style-type: none"> • mała liczba rodzin zastępczych niezawodowych w stosunku do potrzeb; • brak rodzin zastępczych zawodowych, rodzinnych domów dziecka; • brak miejsc w placówce opiekuńczo – wychowawczej; • niedostateczna liczba placówek dziennych np. dla osób z zaburzeniami psychicznymi; • mała liczba warsztatów terapii zajęciowej, zakładów aktywizacji zawodowej, spółdzielni socjalnej, • brak dostosowanych środków transportu do przewozu osób z niepełnosprawnością w tym na wózkach inwalidzkich, • niskie zatrudnienie osób z niepełnosprawnością • istniejące bariery architektoniczne utrudniające osobom niepełnosprawnym pełny udział w życiu społecznym; • brak pełnego zabezpieczenia środków finansowych adekwatnych do potrzeb na wspieranie osób z niepełnosprawnością;
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • realne możliwości pozyskiwania środków finansowych z Unii Europejskiej, • położenie geograficzne powiatu; 	<ul style="list-style-type: none"> • brak zainteresowania inwestorów zewnętrznych w rozwijaniu przedsiębiorczości na terenie powiatu;

<ul style="list-style-type: none"> • ustawowo zagwarantowana możliwość zlecenia zadań z zakresu pomocy społecznej i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością organizacjom pozarządowym; • szerokie współdziałanie samorządów z podmiotami i jednostkami wykonującymi zadania w zakresie przeciwdziałania marginalizacji; • rozwój samopomocowych grup wsparcia i wolontariatu oraz organizacji pozarządowych; • zintegrowanie działań wszystkich szczebli samorządu terytorialnego w zakresie pomocy społecznej; • prospołeczna polityka państwa; • świadomość instytucji samorządowych konieczności współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy społecznej; • aktywizacja zawodowa bezrobotnych; • aktywność i kreatywność Powiatowego Urzędu Pracy, • wzrastająca społeczna świadomość potrzeby kształcenia i wzrost poziomu wykształcenia wśród młodzieży i dorosłych; • dostosowanie profili kształcenia młodzieży w szkołach do potrzeb rynku pracy; • rosnąca w społeczeństwie świadomość zagrożeń w wyniku różnego rodzaju uzależnień; • rozwijanie instytucjonalnych form pomocy społecznej w zakresie niesienia pomocy środowiskom zagrożonym przemocą; • dobre działanie istniejących placówek pomocy społecznej; 	<ul style="list-style-type: none"> • zbyt mała aktywność społeczności powiatu w rozwój własnej działalności gospodarczej; • utrzymujący się wskaźnik bezrobocia wśród kobiet; • wysokie koszty zatrudniania pracowników • duży udział wśród bezrobotnych osób długotrwale bezrobotnych i bez doświadczenia zawodowego oraz o niskich kwalifikacjach zawodowych; • niechęć przedsiębiorców do zatrudniania osób z niepełnosprawnością, • wysokie bezrobocie powodujące zagrożenie i szereg negatywnych konsekwencji m. in. ubożenie społeczeństwa i wzrost patologii; • utrzymująca się tendencja dobrowolnego bezrobocia; • zwiększenie zadań bez przekazania środków do realizacji nowych zadań; • niedostateczny dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej; • zbyt duża częstotliwość zmian w prawie, niespójność przepisów, zmiany interpretacji istniejących przepisów prawny • niedofinansowanie obszarów pomocy społecznej w gminach i powiecie; • upadek autorytetów i wartości moralnych wśród społeczeństwa; • występowanie zachowań ryzykownych wśród młodzieży: palenie papierosów, picie alkoholu, • występujące zjawisko ubóstwa; • funkcjonowanie złych wzorców zachowań społecznych;
---	---

<ul style="list-style-type: none"> • wykwalifikowana, doświadczona i stabilna kadra systemu pomocy społecznej; • możliwość pozyskiwania stażystów i wolontariuszy; • szerokie współdziałanie jednostek pomocy społecznej ze środowiskiem lokalnym; • postępujący rozwój infrastruktury pomocy społecznej; • rozumienie problemów dziecka i rodziny przez samorządy; • szeroka współpraca z innymi samorządami powiatowymi w zakresie zabezpieczenia miejsc w placówkach opiekuńczych; • zbieżność działania PCPR i ośrodków pomocy społecznej w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną; • wzrost społecznej akceptacji osób z niepełnosprawnością; • korzystne przepisy wspierające przedsiębiorców w zakresie tworzenia stanowisk pracy dla osób z niepełnosprawnością, • możliwość zlecania zadań z zakresu polityki społecznej podmiotom ekonomii społecznej • zmiany prawne pozwalające wykorzystać potencjał domu pomocy społecznej do realizacji kompleksowych usług stacjonarnych (krótkoterminowych, opieki wytchnieniowej) i środowiskowych • prognoza zmian prawnych pozwalających wykorzystać potencjał domu pomocy społecznej do koordynacji długoterminowej opieki społecznej i zdrowotnej 	<ul style="list-style-type: none"> • brak perspektyw dla młodzieży i osób wykształconych i jej emigracja zarobkowa; • starzenie się społeczeństwa; • przeciążenie obowiązkami pracowników socjalnych ilością zadań nie związanych z pracą socjalną; • niedostateczny dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej i poradnictwa; • niska efektywność działań na rzecz osób uzależnionych; • obojętność środowiska na zagrożenia i problemy społeczne, nadmierna pobłażliwość, szczególnie w małych społecznościach lokalnych; • niewystarczająca ilość instytucji specjalistycznych dla osób i rodzin wymagających pomocy; • odpływ kadry specjalistycznej z pomocy społecznej; • brak gminnych ośrodków wsparcia dziennego; • stan infrastruktury (DPS) w świetle procesów deinstytucjonalizacji pomocy społecznej; • brak zainteresowania procesem deinstytucjonalizacji spowodowany obawą przed zmianami, • osłabienie znaczenia rodziny; • duża liczba osób z niepełnosprawnością; • niska aktywność zawodowa osób z niepełnosprawnością; • utrzymywanie się zjawiska nielegalnego zatrudniania, • wolny rozwój sektora ekonomii społecznej
--	---

V PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE OBIEKTU STRATEGII

W odniesieniu do zdiagnozowanych problemów społecznych i określonych celów strategicznych można prognozować na następujące zjawiska i wyzwania w przedmiotowych obszarach.

I. Obszar przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu:

- 1) narastające potrzeby niesienia pomocy osobom długotrwale pozostającym bez pracy,
- 2) występowanie poczucia bezradności wśród osób, które utraciły pracę, niskiej wiary w jej uzyskanie, postępującą dezaktualizację kwalifikacji szczególnie osób długotrwale bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo;
- 3) dalsze rozwarstwienie materialne społeczeństwa;
- 4) utrzymywanie się niedoboru pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i ich rodzin, rozproszenie i niewystarczający poziom integracji działań pomocowych świadczonych osobom dotkniętym przemocą,
- 5) utrzymywanie się niewystarczającego poziomu profilaktyki w zakresie rozwiązywania problemów przemocy oraz przeciwdziałania uzależnieniom,
- 6) utrzymywanie się zapotrzebowania na usługi edukacyjne dotyczące problemu przemocy oraz przeciwdziałania uzależnieniom;

II. Obszar wspierania rodzin, wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży:

- 1) zwiększającą się liczbę rodzin niepełnych, wymagających wsparcia;
- 2) niewystarczający w stosunku do narastających potrzeb poziom funkcjonowania systemu pieczy zastępczej;
- 3) utrzymywanie się potrzeb w zakresie usług socjalnych i opiekuńczych świadczonych przez instytucje pomocy społecznej oraz organizacje pozarządowe w stosunku do rodzin;
- 4) występowanie zjawiska niezaradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego, w wychowaniu dzieci;

III. Obszar wspierania działań służących poprawie jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych:

- 1) utrzymujące się trudności w funkcjonowaniu osób z niepełnosprawnością,
- 2) występowanie stanu niewystarczającej integracji społecznej osób z niepełnosprawnością, niepełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym,
- 3) występowanie istotnego odsetka osób bezrobotnych, dla których niepełnosprawność jest dodatkowym ograniczeniem w dostępie do zatrudnienia;
- 4) utrzymywanie się potrzeb w zakresie usług socjalnych i opiekuńczych w stosunku do osób z niepełnosprawnością i ich rodzin;
- 5) utrzymywanie się potrzeb pomocy względem osób z zaburzeniami psychicznymi oraz ich rodzin;
- 6) występowanie izolacji i wykluczenia z życia społecznego osób starszych;
- 7) pogłębiające się ubóstwo osób starszych;

8) wzrastające potrzeby w zakresie usług socjalnych i opiekuńczych (środowiskowych i instytucjonalnych) w stosunku do osób starszych;

IV. Obszar rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i profesjonalizacja służb społecznych:

- 1) utrzymywanie się zapotrzebowania na nowe lub unowocześnione usługi świadczone przez przygotowane do tego podmioty sektora pozarządowego osobom oraz rodzinom;
- 2) występowanie potrzeb wymagających rozwiązań innowacyjnych dla obszaru polityki społecznej;
- 3) tworzenie szerokich partnerstw lokalnych w celu rozwiązywania problemów społecznych
- 4) wzrost aktywności społecznej mieszkańców;
- 5) utrzymywanie się rozproszenia inicjatyw i działań prowadzonych przez instytucje publiczne i prywatne.

Celem jest eliminowanie zagrożeń oraz poprawa sytuacji, która w czasie opracowywania Strategii została zidentyfikowana jako niekorzystna. Wprowadzanie zmian społecznych na terenie powiatu, poprzez realizację celów i działań, zaowocuje ograniczeniem skutków rozpoznanych problemów społecznych, intensyfikacją rozwoju społeczno-gospodarczego, poprawą jakości życia mieszkańców oraz integracją grup społecznych zagrożonych wykluczeniem lub marginalizacją. Prognozuje się, że realizowane działania zaktywizują i zachęcą mieszkańców do udziału w rozwiązywaniu problemów dotyczących społeczność lokalną. Wdrożenie strategii spowoduje:

- 1) poprawę bezpieczeństwa socjalnego obywateli oraz poprawę warunków ich życia,
- 2) ograniczenie problemu ubóstwa,
- 3) zwiększenie liczby miejsc na lokalnym rynku pracy,
- 4) wzmocnienie kompetencji i potencjału osób, które ubiegają się o zatrudnienie,
- 5) poprawę jakości życia, stanu zdrowia i sprawności fizycznej, w tym szczególnie osób starszych i niepełnosprawnych,
- 6) wzmocnienie pozycji rodziny w społeczności lokalnej,
- 7) poprawę funkcjonowania systemu pieczy zastępczej
- 8) zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie,
- 9) zmniejszenie rozmiaru problemu uzależnień i stworzenie dogodnych warunków rozwoju dzieci i młodzieży.

Osiągnięcie prognozowanych zmian będzie możliwe przy zaangażowaniu wszystkich instytucji działających na terenie powiatu, podmiotów społecznych i gospodarczych oraz przedstawicieli społeczności lokalnej.

VI. CELE, KIERUNKI DZIAŁAŃ, WSKAŹNIKI REALIZACJI

Cele strategiczne związane z wyżej wymienionymi obszarami dotyczą: niepełnosprawności, bezrobocia, przemocy domowej, problemów osób starszych, instytucjonalnej i rodzinnej opieki zastępczej, problemów osób z zaburzeniami psychicznymi, zaangażowania społeczeństwa i profesjonalizacji służb socjalnych w rozwiązywaniu problemów społecznych.

Cel strategiczny 1. Poprawa jakości życia osób z niepełnosprawnością.

Kierunki działań:

- 1) upowszechnianie wiedzy wśród osób z niepełnosprawnością, dotyczącej przysługującej im pomocy;
- 2) integrowanie osób z niepełnosprawnością i członków ich rodzin, wspieranie wolontariatu i organizacji pozarządowych działających na ich rzecz;
- 3) likwidacja barier architektonicznych, transportowych, technicznych oraz utrudniających komunikowanie się osób z niepełnosprawnością z otoczeniem;
- 4) umożliwianie korzystania z rehabilitacji (w tym z turnusów rehabilitacyjnych);
- 5) wspieranie działań mających na celu obejmowanie opieką i wsparciem rodzin z dziećmi w wieku do 6 roku życia, wczesna pomoc w diagnozowaniu stopnia i typu niepełnosprawności;
- 6) wspieranie upowszechnienia opieki przedszkolnej, szkolnictwa integracyjnego;
- 7) zapewnianie wsparcia psychologicznego dla rodzin osób niepełnosprawnych i przewlekle chorych;
- 8) prowadzenie działań na rzecz wspierania opiekunów osób z niepełnosprawnościami: zatrudnianie asystentów osób z niepełnosprawnością, realizacji opieki wytchnieniowej w miejscu zamieszkania i w domu pomocy społecznej;
- 9) działania na rzecz podejmowania przez osoby z niepełnosprawnością rehabilitacji zawodowej (finansowanie szkoleń, pomoc w odbyciu praktyk, staży, celem podniesienia ich kompetencji zawodowych oraz podjęcia zatrudnienia);
- 10) wspieranie pracodawców w tworzeniu i przystosowywaniu stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych stosownie do ich potrzeb i możliwości;
- 11) wspieranie inicjatyw zmierzających do tworzenia podmiotów ekonomii społecznej aktywizujących zawodowo osoby z niepełnosprawnością (zakłady aktywności zawodowej, warsztaty terapii zajęciowej, spółdzielnie socjalne, itp).

Realizatorzy: PCPR, PUP, Starostwo Powiatowe w Sierpcu, SP ZOZ, PPP, SOSW.

Partnerzy: ośrodki pomocy społecznej, PFRON, organizacje pozarządowe.

Wskaźniki realizacji: liczba osób korzystających ze wsparcia, kwota wydatkowanych środków na dofinansowania dla osób z niepełnosprawnością, liczba rodzin i dzieci objętych wsparciem, liczba nowych inicjatyw na rzecz osób z niepełnosprawnością.

Cel strategiczny 2. Ograniczenie skali bezrobocia i minimalizacja jego skutków.

Kierunki działań:

- 1) wspieranie przedsiębiorców zatrudniających pracowników ze szczególnym uwzględnieniem osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu powiatu;
- 2) podejmowanie inicjatyw na rzecz powstawania nowych miejsc pracy na terenie powiatu;
- 3) stymulowanie działań na rzecz rozwoju przedsiębiorczości wśród mieszkańców powiatu i poruszania się po rynku pracy;
- 4) organizowanie na terenie powiatu aktywnych form zwalczania bezrobocia;
- 5) wspieranie działań mających na celu podnoszenie kwalifikacji zawodowych mieszkańców;

Realizatorzy: PUP, Starostwo Powiatowe w Sierpcu.

Partnerzy: ośrodki pomocy społecznej, PFRON, organizacje pozarządowe.

Wskaźniki realizacji: liczba osób korzystających ze wsparcia, kwota pozyskanych środków, liczba składanych projektów.

Cel strategiczny 3. Ułatwienie osobom starszym funkcjonowania w środowisku lokalnym.

Kierunki działań:

- 1) zapewnianie dostępu do specjalistów (w tym geriatrów) i rehabilitacji;
- 2) integrowanie osób starszych, wspieranie wolontariatu i organizacji pozarządowych działających na rzecz osób starszych.;
- 3) rozwijanie infrastruktury socjalnej dedykowanej dla osób starszych (w tym domów dziennego pobytu,);
- 4) aktywizowanie osób starszych do uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej (tworzenie klubów seniora, prowadzenie zajęć w ramach uniwersytetu trzeciego wieku, uczestniczenia w pracach koła gospodyń, udzielanie wsparcia psychologicznego);
- 5) budowanie skutecznego i trwałego systemu opieki długoterminowej świadczącego skoordynowane usługi społeczne i zdrowotne (wdrażanie procesu deinstytucjonalizacji z wykorzystaniem potencjału istniejących placówek powiatowych).

Realizatorzy: PCPR, Dom Pomocy Społecznej, DDP Senior+, Starostwo Powiatowe, SPZOZ w Sierpcu, ośrodki pomocy społecznej.

Partnerzy: organizacje pozarządowe.

Wskaźniki realizacji: liczba osób korzystających ze wsparcia, ilość utworzonych placówek, opracowane i wdrożone koncepcje funkcjonowania placówek, liczba wydanych decyzji dot. umieszczenia, objęcia wsparciem.

Cel strategiczny 4. Tworzenie warunków do skutecznego zapobiegania przemocy domowej i świadczenia pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej

Kierunki działań:

- 1) monitoring zjawiska przemocy domowej oraz systemu wsparcia osób doznających przemocy;
- 2) prowadzenie działań informacyjnych o możliwościach i formach wsparcia oraz instytucjach udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą, organizacja kampanii na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej;
- 3) prowadzenie poradnictwa specjalistycznego oraz oddziaływań skierowanych do osób stosujących przemoc domową;
- 4) rozwijanie ośrodka interwencji kryzysowej świadczącego m.in. pomoc dla osób doznających przemocy domowej;

Realizatorzy: PCPR, ośrodki pomocy społecznej.

Partnerzy: kuratorska służba sądowa, sąd, policja, organizacje społeczne.

Wskaźniki realizacji: liczba osób, które wzięły udział w programie korekcyjno-edukacyjnym, liczba zrealizowanych programów korekcyjno-edukacyjnych, liczba osób doznających przemocy domowej, korzystających ze wsparcia.

Cel strategiczny 5. Zmniejszenie zjawiska uzależnień i zachowań ryzykownych, szczególnie wśród młodzieży

Kierunki działań:

- 1) prowadzenie w szkołach systematycznych działań profilaktycznych,
- 2) prowadzenie działań informacyjnych, kampanii o zagrożeniach, promowanie zdrowego stylu życia prawidłowego funkcjonowania rodziny, upowszechnianie wiedzy psychologicznej i pedagogicznej wśród rodziców;
- 3) wspieranie rozwoju organizacji propagujących tradycyjne wartości;
- 4) wspieranie rozwoju sieci placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.
- 5) poprawa funkcjonowania instytucji zajmujących się wsparciem osób i rodzin z problemami wychowawczymi;
- 6) organizowanie czasu dla dzieci i młodzieży poza godzinami nauki w szkole;
- 7) podejmowanie działań na rzecz zwiększenia dostępności do poradnictwa specjalistycznego, specjalistycznej terapii i leczenia uzależnień;
- 8) działania zmierzające do rozwoju infrastruktury leczenia uzależnień.

Realizatorzy: Poradnia Uzależnień, PCPR, Starostwo Powiatowe, SPZOZ w Sierpcu, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sierpcu, szkoły.

Partnerzy: PUP, Ośrodki pomocy społecznej, policja, szkoły, kuratorska służba sądowa, organizacje pozarządowe, sanepid, podmioty opieki zdrowotnej

Wskaźniki realizacji: ilość form profilaktyki i osób uczestniczących, liczba odbiorców, ilość przeprowadzonych działań.

Cel strategiczny 6. Wspieranie rozwoju instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu

Kierunki działań:

- 1) zapewnienie rodzinom zastępczym oraz pracownikom instytucjonalnej pieczy wsparcia pedagogicznego, psychologicznego i prawnego;
- 2) organizowanie oferty pomocowej dla członków rodzin zastępczych (grupy wsparcia, szkolenia rodzin zastępczych);
- 3) rozwój infrastruktury pieczy zastępczej (rodzin zastępczych niezawodowych, zawodowych, rodzinnych domów dziecka, placówek opiekuńczo – wychowawczych, mieszkań dla usamodzielnianych wychowanków);
- 4) zapewnienie wsparcia finansowego, psychologicznego i prawnego usamodzielniającym się wychowankom pieczy zastępczej i instytucji opiekuńczo – wychowawczych wymienionych w ustawie o pomocy społecznej;
- 5) współpraca międzyinstytucjonalna w celu sprawnego systemu wsparcia rodziny i pieczy zastępczej.

Realizatorzy: PCPR.

Partnerzy: ośrodki pomocy społecznej, organizacje pozarządowe.

Wskaźniki realizacji: liczba osób objętych wsparciem, liczba nowych rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo - wychowawczych, wysokość środków na rozwój pieczy zastępczej.

Cel strategiczny 7. Poprawa warunków funkcjonowania osób z zaburzeniami psychicznymi

Kierunki działań:

- 1) rozwijanie infrastruktury świadczącej pomoc dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 2) aktywizacja społeczna i zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 3) wspieranie działań mających na celu poprawę na rynku pracy, a w szczególności tworzenia miejsc pracy, wsparcie pracodawców zatrudniających osoby z zaburzeniami psychicznymi, rozwój podmiotów ekonomii społecznej;
- 4) podejmowanie działań na rzecz zwiększania dostępu do specjalistów dla osób z zaburzeniami psychicznymi i członków ich rodzin;
- 5) integrowanie osób z zaburzeniami psychicznymi i członków ich rodzin, wspieranie wolontariatu i organizacji pozarządowych działających na ich rzecz.

Realizatorzy: Starostwo Powiatowe, PCPR, środowiskowe domy samopomocy, PUP, SP ZOZ w Sierpcu.

Partnerzy: PES, ośrodki pomocy społecznej.

Wskaźniki realizacji: liczba osób objętych wsparciem, liczba funkcjonujących ośrodków oferujących pomoc, liczba podjętych inicjatyw, ilość akcji, spotkań, zorganizowanych działań.

Cel strategiczny 8. Wzrost liczby osób i organizacji angażujących się w rozwiązywanie problemów społecznych

Kierunki działań:

- 1) rozwijanie wolontariatu;
- 2) pozyskiwanie środków z funduszy zewnętrznych, zatrudnianie większej liczby specjalistów zaangażowanych w rozwiązywanie problemów społecznych;
- 3) dostęp do doradztwa metodycznego dla pracowników ośrodków pomocy społecznej;
- 4) podejmowanie działań w kierunku podniesienia prestiżu pracowników działających w sferze pomocy społecznej;
- 5) monitoring możliwości realizacji zadań przez podmioty ekonomii społecznej, współpraca i wspieranie organizacji pozarządowych.
- 6) zlecanie usług społecznych mających na celu zmniejszenie zjawiska wykluczenia społecznego (pomocy społecznej, promocji i ochrony zdrowia, wspierania osób z niepełnosprawnością, kultury, kultury fizycznej i turystyki), w trybach określonych w ustawie z dnia 24.04.2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;

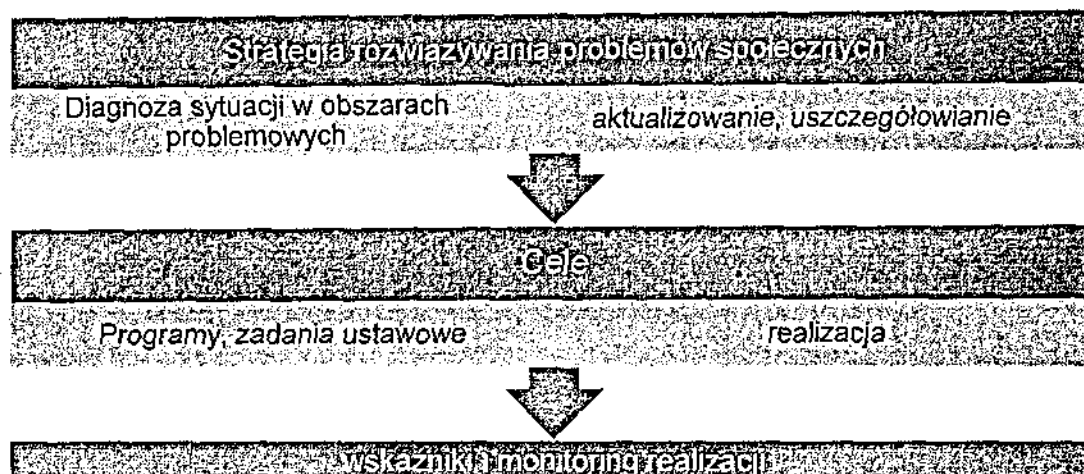
Realizatorzy: PCPR, Starostwo Powiatowe w Sierpcu.

Partnerzy: ośrodki pomocy społecznej, kuratorska służba sądowa, organizacje pozarządowe.

Wskaźniki realizacji: liczba podjętych inicjatyw, ilość i rodzaje form wsparcia, ilość środków, planów, programów, stan kadry, liczba osób objętych działaniami.

VII SPOSOB REALIZACJI RAMY FINANSOWE

Strategia będzie realizowana poprzez realizację zadań ustawowych oraz programy, które mogą być wymagane przepisami prawa lub mogą stanowić odpowiedź na zdiagnozowane potrzeby i możliwości reagowania.

Prognozy wykorzystane do sporządzenia ram finansowych przyjęto w oparciu o procentową strukturę wydatków socjalnych w latach 2018-2022 opracowaną na podstawie oceny zasobów pomocy społecznej i danych GUS BDL.

Tabela 67. Środki finansowe na realizację zadań z obszaru pomocy społecznej w latach 2018 - 2022

Wydatki budżetu powiatu	2018r.	2019r.	2020r.	2021r.	2022r.
Wydatki w Dziale 851 - Ochrona zdrowia ogółem	2 737 068	3 513 957	4 192 646	9 533 964	4 136 313
Wydatki w Dziale 852 - Pomoc społeczna ogółem	4 557 342	4 773 917	5 297 287	5 047 666	5 863 140
Wydatki w Dziale 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej ogółem	2 414 645	2 654 227	3 173 143	3 332 675	3 457 410
Wydatki w Dziale 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza ogółem	3 475 242	3 955 757	4 467 213	5 157 495	6 551 740
Wydatki w Dziale 855 - Rodzina ogółem	3 524 406	3 567 234	3 549 630	3 451 660	3 195 333

Tabela 68. Szacowane ramy finansowe¹⁹³

Wydatki	od - do	
Wydatki w Dziale 851 - Ochrona zdrowia ogółem	2 700 000	10 000 000
Wydatki w Dziale 852 - Pomoc społeczna ogółem	4 500 000	8 000 000
Wydatki w Dziale 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej ogółem	2 400 000	6 000 000
Wydatki w Dziale 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza ogółem	3 475 000	10 000 000
Wydatki w Dziale 855 - Rodzina ogółem	3 500 000	7 000 000

Szczegółowe ramy finansowe realizacji będą określane poprzez roczne plany finansowe. Pula środków jest zabezpieczana w uchwałach budżetowych na lata następne oraz w Wieloletniej Prognozie Finansowej. Działania będą realizowane w szczególności z:

- dochodów własnych Powiatu,
 - dotacji celowych budżetu państwa,
 - państwowych funduszy celowych (m.in. PFRON, FP)
 - funduszy unijnych oraz zagranicznych mechanizmów finansowych pozyskiwanych przez Starostwo Powiatowe i jednostki organizacyjne, jak również przez partnerów np. organizacje pozarządowe realizujące projekty społeczne,
 - darowizn, zapisów i innych wpływów od osób prawnych i fizycznych,
- a także środków finansowych innych podmiotów współpracujących z Powiatem przy realizacji Strategii i jej programów.

Poza środkami finansowymi zostaną zapewnione inne zasoby niezbędne do realizacji strategii, m.in. kadrowe, wiedzy i umiejętności oraz techniczne.

Zapisy zawarte w Strategii będą realizowane w ramach kierunków poszczególnych działań, w zależności od posiadanych przez samorząd i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych.

¹⁹³ Szacowanie ram finansowych wg danych z lat poprzednich. Wydatki mogą być inne w związku z sytuacją gospodarczą (skutki epidemii Covid-19, inflacja, sytuacja światowa).

VIII MONITOROWANIE I EWALUACJA

Monitoring realizacji Strategii będzie prowadzony za pomocą: wskaźników realizacji celów. Zestaw wskaźników monitoringu będzie w razie potrzeby aktualizowany i uzupełniany. Jako wartości wskaźników przyjmujemy wartości za 2023r. W oparciu o zebrane dane będą formułowane wnioski i rekomendacje istotne dla dalszego wdrażania strategii. Wszelkie podmioty, do których odnoszą się zapisy strategii, zobowiązane są do przedkładania niezbędnych informacji.

Sprawozdanie z realizacji Strategii będzie opracowywać Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, na podstawie dostarczanych informacji, sprawozdań podmiotów realizujących, partnerów Powiatu. Sprawozdania będą przedstawiane Zarządowi Powiatu (rokrocznie). Monitorowanie realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych” przez Zarząd Powiatu zapewni bieżącą kontrolę jej aktualności i dokonywanie niezbędnych modyfikacji (na podstawie wniosków podmiotów realizujących, partnerów, organów Powiatu o aktualizację Strategii).

Realizacja Strategii będzie oceniana pod kątem uzyskanych efektów. Ewaluacja pozwoli określić stopień i zakres oddziaływania strategii oraz zidentyfikować bariery realizowanej strategii i ich przyczyny, a także określić czynniki sukcesu. Zgromadzona wiedza zostanie wykorzystana do wyznaczania nowych kierunków programowych, weryfikacji i modyfikacji zakładanych celów oraz sposobów ich realizacji. Badanie ewaluacyjne dostarczy pogłębionej wiedzy na temat rzeczywistych efektów realizowanych działań oraz wartości dodanej. Ewaluacja może być przesłanką do aktualizacji strategii. Przeprowadzona zostanie ewaluacja w połowie okresu realizacji strategii oraz końcowa, przeprowadzona w ostatniej fazie realizacji strategii, a przed rozpoczęciem prac nad kolejnym okresem programowania strategicznego. Celem obu form ewaluacji będzie podsumowanie i ocena trafności, skuteczności i efektywności działań oraz ich rezultatów na poszczególnych etapach, a także sformułowanie rekomendacji na kolejne etapy prac. Ewaluacja będzie obejmować wnioski z realizacji programów operacyjnych oraz realizowanych działań.

Spis tabel	Str.
Tabela 1. Ludność w gminach i powiecie	10
Tabela 2. Ludność w wieku przedprodukcyjnym produkcyjnym i poprodukcyjnym	11
Tabela 3. Wskaźniki obciążenia demograficznego na terenie powiatu sierpeckiego na dzień 31.12.2022r	12
Tabela 4. Prognoza ludności na lata 2023-2060	13
Tabela 5. Wykształcenie mieszkańców powiatu w 2021r	14
Tabela 6. Wskaźniki zawieranych małżeństw i rozwodów	16
Tabela 7. Liczba dzieci (i osób uczących się), na które wypłacono świadczenia Dobry Start w roku	17
Tabela 8. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i kraju na dzień 30.11.2022r.	18
Tabela 9. Podmioty wg klas wielkości	21
Tabela 10. Podmioty wg PKD 2007 i rodzajów działalności	21
Tabela 11. Podmioty gospodarki narodowej wg sektorów własnościowych wpisane do rejestru REGON	22
Tabela 12. Procent przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej/ Powiat Sierpecki na lata 2018- 2022	23
Tabela 13. Zgony wg przyczyn	24
Tablica 14. Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	25
Tabela 15. Podmioty ambulatoryjne	26
Tabela 16. Infrastruktura systemu opieki zdrowotnej	27
Tabela 17. Poradnie specjalistyczne	28
Tabela 18. Wydatki Powiatu na ochronę zdrowia	29
Tabela 19. Liczba ludności w 2022 w wieku szkolnym	30
Tabela 20. Liczba przedszkoli w powiecie sierpeckim, liczba dzieci w przedszkolach i odsetek dzieci w przedszkolach	31
Tabela 21. Liczba i typ szkół w powiecie sierpeckim	32
Tabela 22. Liczba uczniów w poszczególnych typach szkół	32
Tabela 23. Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych – wskaźniki	33
Tabela 24. Zdawalność egzaminu maturalnego szkół prowadzonych przez Powiat Sierpecki (z uwzględnieniem sesji dodatkowej i poprawkowej)	34
Tabela 25. Obiekty sportowe	36
Tabela 26. Kluby sportowe łącznie z klubami wyznaniowymi i UKS w powiecie sierpeckim	36
Tabela 27. Wydatki Powiatu na sport	36
Tabela 28. Informacje statystyczne o kulturze i sztuce w powiecie	37
Tabela 29. Wydatki w budżecie Powiatu na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego	39
Tabela 30. Liczba mieszkań na terenie powiatu	40

Tabela 31. Przepięstwa stwierdzone w latach 2018-2022	41
Tabela 32. Wydatki Powiatu na bezpieczeñstwo publiczne i ochronę przeciwpożarową	43
Tabela 33. Koła Gospodyñ Wiejskich na terenie powiatu	46
Tabela 34. Wydatki Powiatu na pomoc społeczną	50
Tabela 35. Zmiana wskaźnika udziału osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w powiecie	51
Tabela 36. Udział osób korzystających ze świadczeń społecznych w ludności ogółem [%] w 2022r. w poszczególnych gminach	51
Tabela 37. Wydatki w gminach w obszarze pomocy społecznej	51
Tabela 38. Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej wg ekonomicznych grup wieku	53
Tabela 39. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej na terenie powiatu . wg powodów przyznania pomocy	54
Tabela 40. Bezrobotni w podziale na gminy (na koniec grudnia 2022)	58
Tabela 41. Bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sierpcu - kategorie wiekowe	58
Tabela 42. Bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sierpcu podział na wykształcenie	59
Tabela 43. Wydatki w gminach na przeciwdziałanie alkoholizmowi	64
Tabela 44. Liczba osób z terenu powiatu sierpeckiego, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową	65
Tabela 45. Liczba osób z terenu powiatu sierpeckiego, doznających przemocy domowej	65
Tabela 46. Rodzaje przemocy	65
Tabela 47. Liczba rodzin, którym udzielono pomocy w ramach ośrodka pomocy społecznej z powodu wystąpienia przemocy w rodzinie w powiecie w roku 2022	65
Tabela 48. Liczba osoby niepełnosprawne w powiecie	68
Tabela 49. Osoby z niepełnosprawnością wg ekonomicznych grup wieku	68
Tabela 50. Zróżnicowanie grupy osób z niepełnosprawnością potwierdzona prawnie wg stopnia	69
Tabela 51. Orzeczenia wydane przez PZds.OoN w Sierpcu wg rodzaju i stopnia niepełnosprawności w latach 2020-2023	71
Tabela 52. Orzeczenia wydane przez PZds.OoN w Sierpcu wg stopnia niepełnosprawności w latach 2020-2023	71
Tabela 53. Orzeczenia wydane przez PZds.OoN w Sierpcu wg płci w latach 2020-2023	72
Tabela 54 . Wydane orzeczenia wg wykształcenia wnioskodawców	72
Tabela 55. Wydane orzeczenia wg zatrudnienia wnioskodawców	72
Tabela 56. Dzieci (do 16 roku życia) zaliczone do osób niepełnosprawnych z uwzględnieniem przyczyny niepełnosprawności, wieku z uwzględnieniem przyczyny niepełnosprawności, wieku oraz płci	73

Tabela 57. Środki PFRON (w zł) na realizację zadań rehabilitacji zawodowej i społecznej	76
Tabela 58. Pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym"	77
Tabela 59. Realizacji Programów Opieka wychowawcza i Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością	78
Tabela 60. Rodziny w powiecie współpracujące z asystentami rodzin	81
Tabela 61. Formy wspierania rodzin w ośrodkach pomocy społecznej na terenie powiatu w 2022r.	82
Tabela 62. Korzystający z poradnictwa specjalistycznego	83
Tabela 63. Funkcjonowanie placówki opiekuńczo - wychowawczej	83
Tabela 64. Pomoc finansowa dla pełnoletnich osób opuszczających pieczę zastępczą	84
Tabela 65. Charakterystyka mieszkańców z podziałem na stopień samodzielności	89
Tabela 66. Funkcjonowanie Dziennego Domu Senior + w Szczutowie i Domu Pomocy Społecznej w Szczutowie	89
Tabela 67. Środki finansowe na realizację zadań z obszaru pomocy społecznej w latach 2018 - 2022	103
Tabela 68. Szacowane ramy finansowe	104

	Str.
Spis wykresów	
Wykres 1. Wykształcenie - udziały osób z określonym poziomem wykształcenia wśród mieszkańców miasta i wsi	14
Wykres 2. Wskaźniki poziomu wykształcenia wg płci	15
Wykres 3. Ludność w wieku 15 lat i więcej wg stanu cywilnego	15
Wykres 4. Liczba małżeństw zawartych w powiecie sierpeckim	16
Wykres 5. Rozwody (dane liczbowe i wskaźnik na 1000 ludności)	16
Wykres 6. Typy rodzin – status dorosłych	17
Wykres 7. Typy rodzin wśród gospodarstw domowych wg NSP 2021	17
Wykres 8. Typy rodzin według liczby dzieci - gospodarstwa domowe wg NSP 2021	17
Wykres 9. Porównanie wartości wskaźnika - stopy bezrobocia rejestrowanego [%] w powiecie sierpeckim w czasie	19
Wykres 10. Pracujący na 1000 ludności [osoba] w roku 2021	19
Wykres 11. Ocena sytuacji na rynku pracy	20
Wykres 12. Zjawiska na rynku pracy mające negatywny wpływ na zatrudnienie	20
Wykres 13. Działalności gospodarcze wg branż	23
Wykres 14. Pracujący w gospodarce narodowej	23
Wykres 15. Problemy w obszarze opieki zdrowotnej	29
Wykres 16. Problemy w obszarze edukacji	31
Wykres 17. Absolwenci branżowych szkół I stopnia bez specjalnych w 2022r. – wg podgrup kierunków kształcenia ISED-F-2013	33
Wykres 18. Absolwenci techników bez specjalnych w 2022r. - wg podgrup kierunków kształcenia ISED-F-2013	34
Wykres 19. Czytelnicy w bibliotekach publicznych	38
Wykres 20. Uczestnicy imprez organizowanych przez instytucje kultury	39
Wykres 21. Poczucie bezpieczeństwa ankietowanych w badaniu	42
Wykres 22. Przyczyny poczucia zagrożenia	42
Wykres 23. Transport i wypadki drogowe – porównanie z powiatami	43
Wykres 24. Wypadki drogowe -porównanie w czasie	43
Wykres 25. Wydatki Powiatu na pomoc społeczną w skali województwa	50
Wykres 26. Zestawienie powiatów pod względem udziału osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem [%] w 2022r	50
Wykres 27. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w wieku 18 lat i więcej wg głównego źródła dochodu	52
Wykres 28. Gospodarstwa domowe beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej według składu rodzinnego	52
Wykres 29. Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg ekonomicznych grup wieku	53
Wykres 30. Przyczyny bezrobocia w powiecie	59

Wykres 31. Działania przyczyniające się do spadku bezrobocia, które powinny być podejmowane na szczeblu Powiatu	60
Wykres 32. Występowanie zjawiska uzależnień wg ankietowanych	62
Wykres 33. Rodzaje uzależnień w powiecie	63
Wykres 34. Przyczyny uzależnienia	63
Wykres 35. Wskazania działań zwalczających uzależnienia	64
Wykres 36. Przemoc domowa w najbliższym otoczeniu ankietowanych	66
Wykres 37. Przyczyny przemocy domowej	66
Wykres 38. Wskazania działań wobec osób doznających przemocy domowej	67
Wykres 39. Problemy społeczne osób z niepełnosprawnością na terenie powiatu sierpeckiego	69
Wykres 40. Powody niezatrudniania osób z niepełnosprawnością	70
Wykres 41. Dzieci (do 16 roku życia) zaliczone do osób niepełnosprawnych z uwzględnieniem przyczyny niepełnosprawności, wieku	73
Wykres 42. Główne problemy wychowawcze	81
Wykres 43. Grupy społeczne zagrożone uzależnieniem	82
Wykres 44. Grupy społeczne zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym	85
Wykres 45. Problemy osób starszych	86

Z up. STAROSTY
Agnieszka Gorczyca
 Dyrektor Powiatowego Centrum
 Pomocy Rodzinie